

Zadání případové studie z rodinného práva

**Prof. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.
Mgr. Martin Kornel, Ph.D.**

2021/2022

SYLABUS 4

PŘÍPADOVÁ STUDIE

**UMĚLÉ OPLODNĚNÍ PO SMRTI MANŽELA
MATKY?**

Věc: Konflikt mezi právy dítěte a jeho rodičů v. veřejný zájem

Hypotéza: Platí, že respekt k rodinnému životu zavazuje stát, aby přání ženy na umělé oplodnění po smrti jejího manžela, resp. partnera, resp. tzv. single ženy povýšil nad zájem dítěte narodit se do úplné rodiny, resp. znát svůj genetický původ

ÚKOLY:

1. Na serveru Nejvyššího soudu vyhledejte *rozhodnutí ve věci 21 Cdo 4020/2017* a rozhodnutí Ústavního soudu vydaná v této návaznosti.
2. Na serveru Evropského soudu pro lidská práva vyhledejte *rozhodnutí ve věci Evans v. Spojené království*, případně další, a také relevantní judikaturu Ústavního soudu ve vazbě na určování a popírání rodičovství u nás.
3. Přezkoumejte rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, Nejvyššího soudu a Ústavního soudu a vytvořte vlastní právní věty.
4. Zamyslete se nad článkem 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod pro české rodinné právo; za pomoci judikatury rozlište právo na rodinný život a právo na soukromí, resp. soukromý život.
5. Došlo v daných věcech ke konfliktu zájmů? Co je nejlepší zájem dítěte? Zaobírejte se testem poměrnosti ve vazbě na posuzované věci.
6. Uvažte správnost úvah vyjádřených v soudních rozhodnutích. S jakými úvahami a závěry se ztotožňujete?
7. Uveďte „slabá místa“ platné české právní úpravy asistované reprodukce, případně ve věci určování a popírání rodičovství.
8. Ve vazbě na komparatistický exkurz uvedený ve výše citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu se zamyslete nad problematikou umožnění asistované reprodukce po smrti manžela.
9. Zaobírejte se nedávnými poslanceckými návrhy směřujícími k umožnění asistované reprodukce osamělé ženě.
10. Je třeba *de lege ferenda* trvat na anonymitě dárcovství genetického materiálu?
11. Uveďte vlastní stanovisko k problematice určování a popírání rodičovství *de lege ferenda*. Je třeba setrvávat na tradici? Je vždy matka jistá a otec nejistý? Je možné inovovat? Je třeba zohlednit právo dítěte znát svůj původ? Má biologická, resp. genetická realita zjistitelná pomocí testu DNA vždy přednost?
12. Jak by měla vypadat „ideální“ úprava určování a popírání rodičovství v Evropském občanském zákoníku? Věc posuďte s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, Nejvyššího soudu, Ústavního soudu a *Model Family Code*.

Zvláštní a dobrovolný úkol pro studenty ze Slovenska:

13. Uveďte vlastní stanovisko k problematice asistované reprodukce určování a popírání rodičovství ve slovenském zákoně o rodině (viz zákon č. 36/2005 Z. z.).

Další úkol pro zájemce:

14. Nastudujte věc týkající se zemřelého izraelského vojáka a zaujměte vlastní stanovisko k rozhodnutí soudu, bližší informace viz <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6121062/>

Prejudikatura: dle zadání, další dle vlastního vyhledání

Právní předpisy: OZ, Listina základních práv a svobod, Úmluva o právech dítěte, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Zákon o specifických zdravotních službách, Zákon o zvláštních řízeních soudních, slovenský Zákon o rodině, popř. další dle vlastního vyhledání

Další literatura pro zájemce o danou problematiku:

- *Králíčková, Z.:* Lidskoprávní dimenze českého rodinného práva. Brno: MU, 2010.
- *Králíčková, Z.:* Tradice a inovace v rodinném právu se zaměřením na rodičovství. In *Fiala, J., Hurdík, J., Selucká, M.:* Tradice a inovace v občanském právu. Sborník z konference. Brno: MU, 2007, s. 143 a násl.
- *Kornel, M.:* Popírání otcovství. www.law.muni.cz. Sborník z konference COFOLA, 2012.
- *Winterová, A.:* Určení otcovství nad rámec zákonných domněnek. Správní právo, 2003, č. 5–6.
- *Hrubá, M.:* Lidskoprávní aspekty sladřování biologického a právního rodičovství. www.law.muni.cz. Sborník z konference Dny veřejného práva, Brno, 2007.
- *Schwenzer, I., Dimsey, M.:* Model Family Code. Antwerpen – Oxford: Intersentia, 2006.